

08

9949

qu

27 795

DISSERTATIO ACADEMICA

DE

PHILOSOPHIA

HERMETICA VERA ET
EXPERIMENTALI,

Peregrinationum Subterranearum Ilda
ad Tumulum Magni Hermetis consignata,

Posteaq;

IN ALMA ELECTORALI AD HIERAM

DIVINA FAVENTE GRATIA

&

Annunte Amplissimo Philosophorum Ordine

SUB PRÆSIDIO

M. JOHANNIS KIESLINGII,

Philosophiæ Hermeticæ & Experimentalis Prof. Publ. &
Assessoris Facult. Philosophicæ Extraord. &c.

Publicæ Eruditorum Disquisitioni exposita

A

JOHANNE NICOLAO MARTIO, Erf.

Medicinæ Studiofo,

DIE XXVII, SEPTEBRIS STYL. VET. ANNO M DC XCIIX.

In

AUDITORIO PHILOSOPHICO COLLEGII MAJORIS

horis consuetis.

Erfarti, Literis Davidis Sumphii.

*Amicus Plato, amicus Socrates, a-
micus Aristoteles, sed magis amica Ve-
ritas;*

**Cuique sua Laus, Cuique suus
Honor, Cuique suum Decus, at Veritati
suum invictum robur.**

ILLUSTRIS FACULTATIS MEDICÆ
in

Perantiqua Alma Hierana

DECANO LONGE SPECTABILI
Cæterisque Dnn. Assessoribus & Professoribus,

VIRIS

GENEROSO, MAGNIFICO, PRÆNOBILISSIMIS, CONSULTISSI-
MO, EXCELLENTISSIMIS atq; EXPERIENTISSIMIS,

DN. D. GEORG. CHRISTOPH. PE-
TRI ab *Wartensfels* /

Sacri Palatii Cæs. Comiti, Consiliario & Archiatro E-
lector. Moguntino celeberrimo, Consuli & Phys. Erfurt. Uni-
versitatis & Fac. Med. Seniori, p. t. Decano gravissimo,
Prof. Publ. emerito, P. L. C. &c.

DN. JUSTO VESTI, Med. Doct.
& Pathol. Prof. Publ. celeberrimo, Fac. Med. As-
essori spectatissimo.

DN. JOHAN. PHILIPPO EYSELIO,
Med. Doct. Anatom. Chirurg. & Botan. Prof. Publ.
famigeratissimo & Fac. Med. Assessori Ordin. P. L. C.

DN. LUDOVICO FRIDER. JACOBI,
Med. Doct. & Chymix Prof. Publ. Fac. Med. As-
essori Ord. & Med. Milit. felicissimo.

DN. JOHANNI ANDRÆ *Sischna*
Med. Doct. & Prof. Publ. Extraordin. dignissimo.

Dnn. Patronis & Præceptoribus suis
summè devenerandis,

VIRI

*Generose, Magnifice, Prænobilissimi,
Consultissime, Excellentissimi atque Ex-
perientissimi,*

Patroni & Præceptores

*Omni honoris atque obsequiorum cultu profes-
quendi.*

REferunt accuratiores antiquitatum scri-
ptores, Romanis olim æque ac Græcis
in more fuisse, ut defunctorum memo-
riam statis temporibus variisque modis celebra-
rent. Qui enim vel ob propinquorem cogna-
tio.

tionem, vel sincerioſer amicitiã, vel etiam, virtutum doctrinæque ſingulare ſtudioſum triſte illis reliquerant deſiderium, eorum tumultoſo viſebant, Manes colebant, laudes repetebant, mœſta damni recordatione affectum dolore animum quaſi ſanaturi. Ultimis hiſce officiorum generibus tantum aberat, ut ſolo exequiarum die debita ſua ſolviſſe putarent, ut etiam tertio poſtea die, nono, vigefimo, trigefimo, imo anniverſario ſolennia hæc iterarent. Nec ſanctum quidem Dei populũ quondam ab hac conſuetudine, ſepoſita tamen omni ſuperſtitionis ſpecie, abhorruiffẽ, ſacræ literæ exemplo Mariæ ſororis Lazari, ut & ipſius Dei paræ teſtantur. Ex quo etiam manavit, ut nonnulli Chriſtianorum prioribus ſeculis ad ſepulchra martyrum proficiſcerentur, calices illò deſerrent, ibiq; ratione minus quidẽ Chriſtiana bibitarent: quod ultimum ſeveriffime taxat Ambroſius lib. de Helia & jejunio c. 17. Plurimos Aſiæ & Africae incolæ adhuc non mediocres viarum ſuſcipere moleſtias, ut maximi ſui vatis Mahumedis loculum tantummodo videre & venerari queant, ii referunt

) 3

runt, quos vel durius quoddam fatum, vel nimia curiositas itineris comites esse iussit. Nec nobis igitur vitio vertetur, quod more dictarum gentium ducti, iter, quod secunda jam vice in cryptas subterraneas dirigendum erat, ad Tumulum Hermetis, magni & Philosophorum & Medicorum patris, converterimus, ibique ejusdem virtutum doctrinaeque laudes (quarum utinam non maximam partem antiquitas atque livor oblitterassent!) è Syringarum angulis hæc in tabulas collegerimus, quas in Alma hac Hierana loco Monumenti in memoriam gloriæ Hermeticæ sempiternam nunc appendimus. Ut iis autem, Viri Magnifice atque Excellentissimi, illustre nomen Vestrum, quod silentio potius coli observarique debebat, inscriberem, me compulerunt præcocia malevolorum quorundam iudicia, quæ Hermetem cum Chymia sua *μυσταλλογεινῆ* in aurifodinis plus splendoris quam in academiis lucraturum putant, nec reputare volunt, quod abundantia rerum plerumque neglectum aut contemptum pariat, penuria vero quærendi studium augeat. Hæc enim tamet-

fi

si non magnopere pertimescat, qui se honesti la-
 boris conscientia sustentat, benignius tamen &
 nobiscum & cum dissertatione nostra agatur, si
 ex illustri loco præsidium atque auctoritas acces-
 serit. Nec minus me animavit singulare Ve-
 strum erga Philosophiam nostram experimenta-
 lem studium favorque, quem tam in scriptis
 quam prælectionibus Vestris publicis studiosæ
 juventuti ostendere non desinitis. Incitavit
 me tandem summa Vestra atque admirabilis hu-
 manitas, qua tenuitatem meam tum impense
 favendo, tum saluberrimis doctrinis imbuendo
 excepistis; cui quoniam non par sum in exhi-
 benda gratæ mentis tessera, hisce minimum te-
 statum esse volui, mihi ad animum gratiæ refe-
 rendæ cupidum declarandum non voluntatem
 sed vires tantummodo deesse. Accipiatis igitur,
 Patroni maxime colendi, observantiæ erga
 vos, cultusque mei quaecumque pignus ea be-
 nevolentia, qua adhuc me studiaque mea pro-
 seqvi fuistis dignati, idque Auctoritate Vestra
 summa contra invidiam defendatis. Deum
 etiam atque etiam venerabor, ut in reipublicæ
 emo-

emolumentum, in ægrotantium salutem, in li-
 terarum incrementum Vos diu servare velit. !
 Valet & Patrocinio Vestro fovete.

*Viri Magnifice atq; Excel-
 lentissimi*

Dab. Erfurt. d. 27. Sept.

Ann. 1698.

observantissimum vestrum
 Servum

JOH. NICOL. MARTIUM.

403

P R Æ F A M E N .

Quod plerumque Naturæ mysteriis obvenire solet iis, quæ præ cæteris remota à sensuum nostrorum sphaeris existunt, ut ab hominibus aut parum curentur, aut plane negligantur, hoc & *Philosophia Hermetica* seu *Experimentalis* accidisse tam clarum est, quam quod clarissimum. Totus enim fere mundus in superficie vocabulorum hodie philosophatur, at de *Experimentalis*, reali & verè *Hermetica Philosophia* undique locorum altum est silentium. Ut non immerito quis iudicet, istam simul cum ipso *Hermete* huic orbi terreno ultimum vale dixisse, & in loculum ejusdem ad subterraneas descendisse. De verborum significationibus acerrimè inter Eruditos disputatur, de *Philosophiæ* autem Vero Bono nemo sollicitus est, quod omnes veritatis cultores unà cum percelebri nostro *Leichnero*, *ὄν ἐν ἀλοῖς*, nunquam satis deplorare poterunt. Unusquisque pene notionum involucris inhæret; rerum vero notionibus indicatarum momenta plane negliguntur; Forma tantum modo est, de qua hic sermo, objecti verò nulla ratio habetur. In superficie vocabulorum hæremus, obliti rerum, è quarum penetrabilibus veram debuissemus haurire *Philosophiam*, indeque omnino innumeræ *λογουαχίας* & nugæ ortum trahunt: Hinc tot rixæ & dissensiones inter eruditos, tot sectæ in *Philosophia*, tot hæreses & schismata in *Theologia*. Fructuosum itaque atque opportunum est, ubique locorum Viatoribus ob oculos ponere verba *Incomparabilis ac Illustris Tzirnhusii, Regii Consilarii omni ex parte felicissimi & integerrimi*, quæ facit, postquam de tribus *Matheseos* gradibus locutus est, in *Prefatione Tractatus jucundissimi pariter ac utilissimi titulo Medicina Mentis & corporis* insigniti, quorum tenor ita habet: *Quod autem hic de Mathesi viris ingeniosis non ignotum esse scio, id meo iudicio ad universam cognitionem humanam,*

A

qua

qua Philosophia nomine venit, extendendum esse videtur. Etenim, qui-
 cunque saltem terminum & distinctionum occurrentium significatio-
 nem cognitam habet, tantumq; novit, in quot disciplinas dividi soleat,
 quot secta in hac à principio usq; ad nostra tempora floruerint & similia;
 infimum saltem Philosophiae gradum obtinuisse censendus, ac nullo modo
 realis Philosophus appellandus erit, sed verbalis potius, quia vocabulorū
 magis, quam rerum notitiam habet: Quamquam hoc nomen imprimis
 applicandum esse censeo, qui Philosophiam infinitis flementis e. g.
 Sympathia, Antipathia, facultatum, virium, formarum substantia-
 lium, aliisq; quibus nempe vocibus nullus in mente sanus responderi con-
 ceptus, nimium quantum fedarunt. Qui vero hac cognitione nomina-
 ti, qua vel ope Lexici acquiri potest, minime contentus, propius ad
 rem accedit, ipsaque Philosophiae interiora cognoscere aggreditur, quae
 nimirum variarum sectarum tam veterum quam recentiorum genuina
 opiniones sint, quae aliis preferenda, quale gradatim scientia usq; ad no-
 stra tempora sumserit incrementum, & similia; hic utique ad altiorē
 quidem gradum ascendit, sed longe tamen adhuc meo iudicio à supremo
 gradu abest, cum cognitio ejus non alia nisi historica sit, ac ideo hic
 ipse Philosophi potius historici, quam realis titulum mereatur. Hoc
 „ siquidem Philosophi realis nomen illi saltem competit, qui ad tan-
 „ tum pervenit cognitionis gradum, ut re ipsa observet, in sua po-
 „ testate esse, quicquid incognitum, sed humano tamen intelle-
 „ ctui pervium est, propriū ingenii sui viribus in lucem produce-
 re. Hec vero distinctio maximi momenti est, dignaq; que in princi-
 pio hic referatur, & probe annotetur: Hac enim ignorata vel neglecta
 pleriq; se pejus, quam quis sibi imaginari possit, sub nomine cognitionis
 Philosophicae decipiunt, etsi non plane inutilibus, ad minimum tamen mul-
 tis neutrquam necessariis ingenium occupant & fatigant. Sed prae-
 batis his propius ad scopum nostrum accedimus, ac quae de vera
 Philosophia Hermetica & Experimentalis Existencia, incremento, de-
 cremento & laudibus dici possunt, paucis & perspicuis quibusdam
 thesibus exhibebimus. Faxit autem Deus Ter Optimus Maxi-
 mus, ut & haec cedant in nominis sui divinam gloriam, Reipublicae
 literariae totiusque Philosophorum Chori emolumentum.

THE.

405.

THESIS I.

*Philosophia (α) Hermetica vera seu
experimentalis (β) datur. (γ)*

Ἐκθεσις.

(α) **P**hilosophia idem est ac Amor seu studium sapientiae. Com-
ponitur enim ex vocabulo φιλο, amicus, & σοφία, Sa-
pientia. Pythagoras omnium primus adoptavit hoc
nomen; cum enim homines ipsum Sophum salutarent,
neminem mortalium sapientem esse, huncque titulum
soli Deo deberi putabat, malebatque proinde Philosophus, quam
Sophus nominari. Vid. Leigh. in Critic. Sacr. N. T. p. 347. col. 1. in
fol. Definitur autem Philosophia, quod sit rerum Divinarum hu-
manarumque, nec non causarum, quibus continentur, cognitio.
Ammon. in Porphyrium.

(β) Hanc autem, nimirum Philosophiam, à multis retro secu-
lis hunc usque in diem pro diversitate principiorum certorumque
hominum opinionibus variare extra dubii aleam positum esse, ne-
mo non novit. Hinc nota est ratione auctorum Philosophia Epi-
curea, Platonica, Pythagorica, Euclidea, Socratica, Aristotelica,
Cartesiana, Boyliana, Helmontiana, Paracelsistica &c. nec non
Hermetica; ratione principiorum & opinionum Atōmistica, Cor-
puscularis, Mechanica, Naturalis, Artificialis, Scholastica, Verba-
lis, Realis, Hylarchica, Subtilior, Gentilis & Christiana &c.; ra-
tione certarum regionum, oppidorum & Scholarum Ægyptiaca,
Chaldaica, Persica, Indica, Gallica, Græcanica, Stoica, Cynica,
Megarica, Electiva & Teutonica &c. de quibus vid. Voss. in tract.
de Philosophorum Sectis & Hornejus Hist. Philos. Quarum nulla
equidem hoc istove nomine gaudet, quod tantummodo ex ullius
hominis arbitrio pendeat, sed potius unaquæque harum singulari
modo in explicatione & demonstratione rerum procedat, quod o-
mnino de Philosophia nostra Hermetica vera & experimentalis acci-
piendum, quippe quæ methodum Philosophandi secretiorem sub-
ministrat, & id, quod in verbis habet, re ipsa mortalibus ob oculos

ponit. Conf. *D. Henricus Nollus* in *Physica Hermetica*, cap. 1. p. 86. Optimo proinde jure in hunc, qui illi operam navat, pronunciaripotest effectum istud *Henrici Mori*, Anglorum Philosophi celeberrimi, quod extat in *Enchiridio Metaphysico* cap. 1. num. 2. *Ille reverè philosophatur, qui altissimas rerum causas investigat atq; invenit, quas Aristoteles contendit esse objectum sapientie.*

(.) Ejusmodi Philosophiam non solum quondam extitisse, sed etiam adhuc extare multis sane dubium videtur, qui vel ex incuria ad ejusdem notitiam pervenire non potuerunt, aut contenti vulgari philosophandi ratione fuerunt, aut etiam ab horum Philosophorum vitæ genere abhorruerunt. Hi enim hominum consuetudine atque usu neglecto solitudines quæfiverunt, famæ popularis egregii hostes extiterunt. Commentariaque obscuritatum & ænigmatum plena condiderunt, proindeque apud vulgus & populares mortalium cœtus memoriam famamque penitus ferè amiserunt. Vid. *Nollus* l. c. pag. eadem.

Verum quanquam hæc se ita habeant, tamen Philosophia nostra æternitati multis modis rationibusq; est vindicata, quod probatur.

1. *Innumero ferè numero scriptorum*, quæ de hac in lucem publicam per omnia secula prodierunt, quæ ex parte ipsum *Hermetem* auctorem agnoscunt, ex parte verò ejusdem *sectatores*.

(a) *Hermetem ipsum memorie quid prodidisse*, de quo eruditi semper sibi gratulari potuerint, dubium non est, & *Lactantius* de hoc post multos alios testatur lib. 1. Ille enim, quanquam nec chartæ usus eo tempore notus fuerit, nec literarum, quæ ab ipso infra inventæ perhibebuntur, columnis vel Syringis sua insculpsit, quod usu veteribus veniebat, de quo *Josephus* lib. 1. c. 2. Conf. *Stillingfleet* in *Orig. Sacr.* p. 63. 66. & 68 *Zosimus* de arte *Chemica*. *Olaus Borrichius* in *Sapientia Hermetis, Ægyptiorum & Chemicorum* cap. 11. §. XI. p. 41. & seqq. *Koriholt* in tractatu de origine, progressu & antiquitate *Philosophiæ Chaldaicæ, Ægypticæ, Persicæ, Indicæ & Gallicæ*.

Tractatus ejusdem singulares numerat *Clemens Alexandrinus* lib. VI. *Stromatum* XLII. ex quibus triginta & sex omnem *Ægyptiorum Philosophiam* continent, reliqui sex de *Constructione corporis*, de *Morbis*, de *Instrumentis*, de *Medicamentis*, de *Oculis*

lis & Mulieribus ipso recensente agunt. Inter hos fuisse perhiben-
 tur: *Hymni Deorum, Vita Regia rationes, de Astrologia, Hieroglyphi-
 ca, Mosi hospagistica de Sacrificiis, Hieratica de legibus & Diis Sacrorum-
 que ratione, deniq; Medici libri, de humano corpore, morbiq; & medica-
 mentis, de quibus posterioribus. vid. Job. Filofacum in Differtatio-
 ne de Idol. Magic. §. 5. Jamblichus dicit Hermetem scripsisse de E-
 gyptiorum sapientia libros XXXVI. c. 10. 10. XXIX. Ex hoc nu-
 mero sunt, quos Franciscus Patritius passim citat Discuss. Peripat.
 Tom. 2. lib. 2. & 3. & Tom. 3. lib. 1. Sermo scilicet sacer, Catholi-
 cus, de Mente communi, Allocutio Mentis, Crater, Clavis, Pupilla aut
 Virgo, Monodia de Mundi Genitum &c. Simlerus in Epitome Biblio-
 thecæ Gesneri hosita recenset: *Hermes Ægyptius Platonis discipu-
 lus* (quod aliis cum veritate minus consentire videtur) fertur scri-
 psisse Imaginum sive Prestigiarum libros de Annulis lib. 1. de Charactere
 1. de Sigillis. 1. de Sole. 1. de Imaginibus Martis, Jovis, Saturni, de se-
 ptem annulis Planctarum &c. & tandem de verbo perfecto, ad Ascle-
 pium & de Mathesi. Clem. Alexandr. Strom. VI. refert, eum lib. IV.
 de Astronomia scripsisse. Superest adhuc *Arabum & Sabaorum de*
 libris *Hermeticis* testimonium. Citat & *Hermetis librum de justitia*
Lactantius, Augustinus ad Asclepium, Pimandrum alii Pœmandrum)
allegat Slesogtius in Disput. Academ. p. 511. Disput. de Creatione
contra Ebræos §. VIII. librum de Unitate Entis, de Compositione & Ta-
bulam Smaragdynam Nollus Phys. Hermet. Append. II. de Initiatio-
ne Chemica Olympiodorus Philosophus in libro de sacra arte lapidis
Philosophorum. Zosimus Thebanus citat ejusdem librum dictum
Tinctura Physica. Jacobus Golius inter scripta Gebri Arabica secum
in patriam attulit & opus Hermetis de Venenis & antidotis, quod ad-
huc Lugduni Batavorum extat. In Bibliotheca Th. Erpenii asser-
vatus est libellus Arabs, titulo Hermetis de Lapidibus pretiosis. Ut
taceamus nunc Hermetis legg. Βιβλία seu tabulas sacras, de quibus
ad Ptolomæum Philadelphum Manethos, ut apud Eusebium legi-
mus in Chronicis; Γενικὰ τῶν ἑρμῶν, de quibus iterum Eusebius;
Myriogenesin, de qua Julius Firmius Maternus. lib. V. cap. 1. & alia.
Hos libros quidem omnes non pro veris, sed supposititiis habent.
Vossius de Theologia Gentili: Ursinus de Hermete Trismegisto,
Arnoldus in Specilegio p. 53. seqq. Conringius in Animadvers. & alii,
 quibus verò à clarissimis nonnullis viris ex asse jam satisfactum est,*

ut nobis hic novo certamine opus non sit, demonstrato enim vero Hermete, veritas etiam ejusdem librorum non adeo periclitabitur.

(b.) Hermetem omnibus seculis suos habuisse discipulos, demonstratu non adeo difficile erit; tantus enim scriptorum de Philosophia nostra numerus est, ut istum vix capere possit mundus. De quibus autem lector probe monendus, ne promiscue ejusmodi libris utatur, siquidem multi sophistas & deceptores auctores habuerunt. Quinam ex omnibus optimi sint, alia jamjam occasione dictum est, quibuscum conferatur *Borrichii* conspectus scriptorum Chemicorum illustrium.

2. *Laudibus magnificis*, quibus ad sidera usque contra malevolorum invidiam ab illustrissimis viris semper evecata est. Post illustrium stemmate & eruditione virorum encomia Philosophia nostra singularia, quae in literis ad nos gratiose datis & manu propria exaratis extant, illud tantummodo huc addam, quod habet *Nollius* in *Phys. Hermet.* cap. 1. pag. 87. *Quis v. Lunam guttulam de sapientia nostra semel degustaverunt, illis ita lux affulgebit, ut nunquam ad - - - inane alterandi studium, quod in scholis hoc tempore tanquam precipuum ad sapientiam momentum admittitur & flores, redire cupiant.* Philosophi enim vulgares, vel teste *Lipsio* in praefat. lib. 1. de *Constantia*, in spinis argutarum aut laqueis questionum male dediti non aliud, quam subtile quoddam disceptationum filo texunt eas & retexunt. *Herent in verbis aut captiunculis: & aetatem totam in aditu Philosophia versantur, adyta ejus nunquam vident. Habent eam ut oblectamentum, non ut remedium & instrumentum vitae maxime serium, vertunt in ludum quendam nugarum &c.* haec *Lipsius* *Aliorum cogitatis censendis & judicandis qui integrum studiorum cursum impediunt, & vanitatibus istiusmodi delectantur, procul a lumine absunt, & tenebris rationem impletam secum gerunt. Nostra Philosophia lucis plena est.* Haec tenus *Nollius*. Quis igitur adeo vitio verteret *Francisco Parrizio*, quod referente *Stillingfleetio* *Orig. sacr.* p. 232. optarit, ut *Hermetica Philosophia* loco *Periparetica* ubique terrarum introduceretur. Imo nec in *Alma Hierana* nostra Philosophia nostra *Hermetica* experimentalis ad *Garamantes* plane relegata est, sed *Viris in Republica literaria illustribus & conspicuis in pretio habita*, sicuti nuper sumam Reverendus & Excellentissimus Dominus *P. Maurus*

Siv.

Suart, Doctòr Theologus, & Ecclesie sue Decus maximè conspicuum, neq; non Phylices Professor longe celeberrimus in Disputatione sua per quam eruditè conscripta Thes. i. lit. (e) unitatem. Mundihis egregiis *Hermetis Trismegisti* verbis adstruxit: Monas genuit monadem, & in se suum reflexit ardorem.

3. *Diversitate principiorum.* Diversa enim est hæc Philosophia nostra à vulgari, quæ naturam in natura, & non solum in Paganorum libris investigare annititur. Hujus Amatores non nudis speculationibus inhiærent, quanquam & ipsis nihil facilius foret, quam scripta autorum evolvere, & puris manibus formare de omnibus judicia; sed cum advertant, parum hac via promoveri historiam naturalem, malunt vigilatarum, inter labores catenatos, noctium fastidia devorare, malunt abditas rerum causas experimentis eruere, & carbonibus immergere manus, quam ut seculum suum à posteritate ob experiundi ignaviam atro carbone notetur. Nondum sane occupata est natura, multa adhuc delitescunt in puteo Democritis, sudore magis operantium in lucem protrahenda, quam genio speculatorum. Ingenuè ita fatemur, Philosophiam nostram non esse ullius hominis, Regionis aut Principii servam, non Syncretisticam aut Hostilem, de qua vid. *Job. Jacob. à Ryffel* in Continuat. tractatus *Vossii* de Philos. sect. cap. XIV. sed liberam & veritatem ex natura ipsa eruentem, salva pace omnium, cujuscunque etiam sectæ aut regionis aut scholæ sint, Philosophorum. Patescit & hoc.

4. *Totarum nationum calculo*, quibus contradicere in mundum ferè universum arietare foret, quod compositi ingenii non est. In corruptus scriptor *Julius Cesar* de Bello Gallico lib. VI. refert *Gallos Hermetem* omnium artium inventorem declaravisse, quo cum consentit *Fulgentius*. Sequitur

THEISIS II.

Philosophia Hermetica seu experimentalis ab Hermete (α) Trismegisto (β) ita dicta est.

Ex. 95.

(a) **V**ix credendum est, Herculem proterentem Hydram tot tantisque insidiis circumdatum olim fuisse, quot & quantis Hermetis Manes post pia fata calumniis sunt subacti. Quidam enim plane negant, ejusmodi hominem unquam vixisse, cui nomen Hermetis fuerit, ut videre est in *Joh. Heinr. Ursini* Dissert. de Hermete Trismegisto. Alii inter hominum horribilissima monstra referunt; Alii Magorum familiis annuerant: Imo alii in pravorum Dæmonum consortium referre non dubitarunt, inter quos cæteris palmam præripit *Hermannus Conringius* lib. 1. de Hermetic. Medic. cap. 2. & 11. Harum vero nugarum, pleustra exinde roborari videntur.

1. Quia vario & non uno nomine Hermes in scenam certis temporū intervallis productus est. Phœnicibus enim dicitur *Taautus*, Ægyptiis jam *Thoor*, jam *Toth*, jam *Thoyt*, jam *Theuth* appellatus traditur, ut ex *Philon*e Biblio, *Platone*, *Tullio* & aliis constat. Græcis *Hermes*, Latinis *Mercurius*, Germanis *Teuthas Ursin*, de Trismegisto sect. 1. aliis etiam *Tar. Vossio* lib. 1. de Idolol. c. XXXVII. *Thoue* audit. Plura ejusdem nomina vid. apud *Georg. Hernejum* lib. 1. Histor. Philosoph. cap. 5. & 6. & *Wilh. Christoph. Kriegsmannum* in Tr. Taaut p. 5. seq. qui & singularem librum de Nominibus inventorum Chemiæ & in genere de persona Hermetis condidit, ad quem lectorem remissum volumus.

2. Quia diversi hoc nomine fuerunt culti, ut patet ex *Cicer*, lib. 3. de Nat. Deorum,

3. Quia tempus, quo vixit, à variis variè definitur. Alii enim *Hermetem* Philosophum Antediluvianum purant, de qua Philosophia vid. *Joh. Jac. à Ryffel* Contin. tractatus de sect. Philos. cap. 1. *Eusebius* lib. 1. Chronic. *Borrichius* lib. de Ortu & Progressu Chemiæ, nec non *Marcellinus & Capella* &c. alii Mose antiquiorem, ut proximè allegati, alii juniorem, ut *Ursinus* l. c. & *Arnoldus* in spicilegio asserunt, quibus & *Vossius* in Tract. de Theologia Gentil. lib. 1. cap. 10 p. 75 ad stipulatur, qui addit, non verum sed supposititium scriptorem fuisse, imo Semi-Platonicum & Semi-Christianum, quo cum & idem sentit *Casaubonus* Exercit. 1. ad Baron. Sect. 10. juxta computum *Eusebii* in Chronic. & *August.* lib. XIII. floruit circa tempora Jacobi Patriarchæ, quanquam *P. Athanasius*

Kir.

311.

Kircherus ipsi *Misraim*, alii verò *Abrahamo* æqualem fuisse velint. *Plejades Alchym. Tr. 1. cap. 1. p. 3. produnt, Hermetem vixisse* duo millia annorum ante *Christum* natum.

4. Quia non uno, sed diverso statu & vitæ genere depingitur. Aliis enim fuit *Noachi Auditor, Chusi Præceptor & Scriba, ejusque liberorum Isidis & Osiridis Præfectus*, sicut affirmat *Otto Heurnius lib. 2. Philos. Barbar. cap. 27.* Alii dicunt fuisse Regem *Ægypti*, ut *Nollus Phys. Hermet. Append. II. Tract. 1. dict. Verus Hermes p. m. 700.* Alii tandem Sacerdotem fuisse contendunt, quod eò probabilius videtur, quia apud *Ægyptios* iidem Reges & Sacerdotes fuerunt. *Ælian. de Var. Histor. Lib. XIV.*

5. Quia in ejus familia definienda auctores inter se discrepant. Dicunt enim quidam hunc ipsum *Semum* fuisse, quidam *Melchisedecum*, quidam *Noachi filium natu majorem*, ut videre est apud *Rehesfeld in Troph. Hermet. Hippocr. p. 92.* quidam *Chanaanem*, ut *Borrichius & Kriegsmannus.*

6. Quia varia à variis ipsi dogmata assignantur, de quibus *Siberius* in *Consider. XXI. de salute Christiana & Physica p. 198. sqq.* *Hornejus* de *Hist. philos. lib. 1. cap. 5. & 6.* magnus *Kircherus* in *Oedipo Ægyptiaco & Obelisc. Pamphil. 1. 1. cap. 3. p. 35.* *Hermannus Conringius* in *Medic. Hermetic. nec non Eduard. Stillingfleet in Orig. Sacr.*

Sed ad hæc quia ab aliis jam satis est responsum, nolumus propter chartæ angustiam in refutando prolixi esse, præsertim cum in conflictu ipso secus sentientibus satisfacturi simus. Ad tantummodo hic monendum, quinque *Hermetes* à *Cicerone* lib. III. de *Natura Deorum* recenseri, quorum tres priores *Gruji*, duo postremi *Ægyptii* fuerunt. Horum *Ægyptiorum* unus *Antediluvianus* fuit, & scripsit *libros Hieroglyphicos tabulamq; Smagadinam*; alter verò *postdiluvianus*, qui libros ab *Hermete* priori scriptos in linguam Græcam vertit, referente *Joh. Heinr. Ursino* in *Exercit. de Hermete Trismegisto* sect. 1. *Olaus* verò *Borrichius* *Conspectu* scriptorum *Chemicorum illustrium* §. 1. trium mentionem facit, *Hermetum*. *Primus* modo dictus *antediluvianus* est, ab hoc prima artis magnæ semina per *Adami* posteros religiosiores & magis taciturnos propagata fuisse, dubitare nefas habet. Quanquam quæ in hoc genere per nebulam instituerit aperire posteritati,

scripto nusquam legatur consignasse, sed fuisse insculpi columnis quibusdam in abdito Syringarum Ægyptiarum non difficulter colligi autumat. Secundus ipsi, *Agorbodemem* ab aliis dictus, attenta speculatione Artis primordia hausisse videatur. *Hermesem* autem tertium pium atque ad Deum anhelantem Magistrum vocat, qui post varia experimenta, quibus frustra insudaverit, solius Dei vivi inspiratione artem, quod fateatur, perdidicerit, & hunc sapientum plerorumque iudicio, Platonicum quandam Semi-Christianum fuisse libenter concedit. Tres hi *Hermes* unicum quasi ratione scientiæ nobis constituunt, ita ut omnia, quæ in hac nostra dissertatione commentati sumus, ad unum eorundem, secundum præsertim, qui post diluvium vixit, applicari possint.

Recensitis itaque his dicimus: *Hermetem fuisse hominem & quidem excellentissimum, Panosophum summum & incomparabilem, ita ut non temerè Trismegistus seu Ter-Maximus cognominatus sit.*

Fuit igitur *Hermes* 1. Homoisque excellentissimus, quod testatur *Clemens Alexandrinus*, Vir πολυμάθετος, & lectionis infinitæ, qui & ipse incola Ægypti, eoque de natalibus *Hermētis* sui certior, lib. 1. Stromat. Quin etiam, inquit, ex iis, qui aliquando fuerunt homines in Ægypto, opinione hominum autem Dii fuerunt *Hermes Thebanus*, & *Æsculapius Memphiticus* &c. *Lactantius* lib. 1. *Hermes*, tametsi homo, fuit tamen antiquissimus & instructissimus in omni genere doctrinæ &c. Similia vid. apud eundem. lib. 1 post allegata & lib. IV. Conferantur *Philo Byblius* apud *Eusebium*, *Pamphil.* Præparat. Evang. lib. 1 cap. IX. *Plutarchus* de *Iside* & *Osiride*, *Diodorus Siculus* *Biblioth.* lib. 1. *Cicero* lib. III. de *Natura Deorum*. *Plato* in *Philebo*, *Phædro* &c. & *Synesius* in *Dione*.

Excellentissimus Homo Hermes fuit

(α) In beneficiendo. Homines enim fortuitis & inexpectatis lucris quandoque beavit *Hermes*, testante *Cornuto* (alii scribunt, *Phurnuto*) de *natura Deorum Gentilium*, & *Luciano* in *Timæo*.

(β) In ministrando. Fuit enim magnorum principum Confiliarius. Sic refert *Diodorus Siculus* *Hermetem* fuisse *Isidæ* & *Osiridis*, quo cum omnia sua consilia communicaverit; fuisse & *Isidæ* à consiliis, profecto ad externos *Osiride*, item *Saturno*, de quo *Philo Byblius* ex *Sanchuniathon*e apud *Euseb.* de præpar. Evang. lib. 1. cap. X.

Her-

Hermes II. fuit *Pansophus* & quidem incomparabilis, ita ut omnium fere artium & disciplinarum inventor habeatur à *Platone*, *Philone Byblio*, *Tullio*, *Diodoro Siculo*, *Clemente Alexandrino*, & pluribus alijs. Hinc *Galenus* eum Orat. Svaf. ad Art. vocat *ἑρμῆς πάνσοφος*. & *Basilius Valentinus* part. II. opp. p. 362. Patrem omnium *Philosophorum*.

Hermetem invenisse

(a) *litteras*, testantur *Plato*, *Philo Byblius*, *Tullius*, *Diodorus Siculus*, & quomodo hoc accipiendum, docet *Diodor.* Biblioth. lib. IV.

(b) *Arithmetica* & *rationem supputandi*, testis est *Plato* loco supra citato, & *Strabo* lib. XVII. *Strobæus* Eclog. Phys. cap. II.

(c) *Grammaticam* & *Musica*, affirmat *Plutarchus* de *Iside* & *Osiride*.

(d) *Mensuras* & *pondera*, juxta *Diodor. Siculum* Biblioth. Hist. lib. V.

(e) *Mathesin*, *Geometriam* & *Astronomiam*, refert *Plato* in *Phædro*. *Astrorum* ordinem primus observavit, fatente *Diodoro* & *Manilio* *Astronom.* lib. I. nec *Josepho Scaligero* in *Commentar.* *Manilii*; cui sententiæ accedit *Julius Firmius Maternus*.

(f) *Ethices* doctorem summum extitisse, docet *Homius* *Carm.* lib. I. Od. X.

(g) Nec non *Politices* magistrum. *Leges* enim dedisse fertur *Ægyptiis*. vid. *Diogen. Laertius* lib. I. *Cicero* lib. III. de *Natura Deorum*. *Ælianus* de *Var. Histor.* lib. XIV. Ut & utilissimum illud *Legationum* & *pacificationum* Ministerium invenisse perhibetur, apud *Diodor. Siculum* lib. V. Biblioth. Hist. *Ælian.* de *Var. Hist.* lib. XII. imo & *Negotiationum* lucra apud *Diod. Siculum*. I. c. Refert & *Manetho*, se formam sui regiminis descripsisse ex columnis *Hermeticis*, de quo videatur *Stillingfleet* loco supra citato.

(h) *Physices* cultorem peritissimum se exhibuisse, & animalium fuisse naturas scrutatum, testatur *Eusebius* ex *Phil. Byblio* & *Sanchuniathone* præp. *Evang.* lib. I. cap. X. *Metallorum* quoque naturas optimè scivisse, affirmat *Philo Byblius* loco proximè citato, & *Tertullianus* libro adversus *Valentinianos* *Mercurium Trismegistum* Magistrum omnium *Physicorum* declarat. Imo & *historiam* creationis perspectam habuisse, elucet ex *Hymno Homeri* ad *Mercurium*.

(i) *Jurisprudentia* quam gnarus fuerit, æstimandum lectori relinquimus ex iis, quæ sub lit. (h) hujus membri & antecedentis lit. (g) habentur, quibus addimus quæ habet *Ælianus* Var. Hist. lib. XIV. *Ægyptii* jura sua à *Mercurio* profecta esse jactant: *judices* autem apud *Ægyptios* iidem quondam fuerunt, qui & sacerdotes &c.

(k) *Medicine* egregiam operam navasse *Hermetem* nostrum, meminit *Galenus* Paraphraf. Menod. Orat. Syaf. ad Art. & *Cornutus* seu *Phurnutus* de *Natura Deorum Gentil.* hac de causa *Pythagoræ Hermoti* ad junctam esse asserit. Qua de re etiã videatur *Diodor. Siculus* lib. 1, *Jamblicus* de *Myster. Ægypt.* passim, *Plinius* Hist. Nat. Libr. XXV. cap. IV. & V. *Dioscorides* lib. IV. cap. CXCII *Aërius* terab. 1. Serm. 1, *Gerhard. Vossius* *Physiolog.* Christ. lib. V. *Orph.* Carm. de *Corall.* *Hippocrates* in *Aphorismis.* *Martianus Capella* lib. 3. de arte *Gramm.* *Clem. Alexandr.* lib. Strom. VI.

(l) *Chemia* quam peritus fuerit, docet *Nausicles* apud *Heliodor.* *Æthiop.* lib. V. non tantum verò *Chemicus*, sed etiam *Chemiæ* primus *Autor* extirrit *Hermes* noster, ut refert *Olympiodorus Philosophus* de *Divina & sacra arte Lapidis philosophorum*, imo etiam ex metallis auri naturam confectionemque invenit hominibus, secundum *Cedrenum* Hist. Comp. p. 16. Edit. Reg. Paris. Confer. *Dionem Chrysostomum* lib. de *Regno* Orat. 1. utet *Excerpta Eusebii & Africani*, nec non *Chronicum Alexandrinum*, *Halced Arab.* & *Vincent. Cartar.* in *Imaginibus Deor. Antiqu.* Adde *Homeri Hymnum in Mercurium.* It. *Odyss.* 9. *Illiad.* 8. *Odyss.* 1. tandem

(m) & *Theologiæ Cultor* extirrit, ut videre est ex *Sanchuniathonis* *Histor. Phœnicum* in *Euseb. Pamphilo Præpar. Evang.* lib. 1. cap. X. *Diod. Sicul.* *Biblioth.* lib. 1. *Stillingfleet* *Orig. Sacr.* pag. 64. *Lactantius* lib. 1. *Hermes*, inquit, scripsit libros & quidem multos ad cognitionem divinarum rerum pertinentes, in quibus majestatem summæ & singularis Dei asserit, iisdemq; nominibus appellat, quibus nos Deum & Patrem &c. Id. Ego verò non dubito, quin ad veritatem *Trismegistus* hac ratione pervenerit, qui de Deo Patre omnia, de Filio locutus est multum, quæ divini continentur arcana. *Cyprianus* lib. de *Idol. Vanit.* *Hermes* quoq; *Trismegistus* unum Deum loquitur, eumq; ineffabilem & inestimabilem confectur. Nec *Oswaldus Crollius*, vir pietate juxta ac eruditione summè conspicuus, fateri veretur, *Hermetem* nostrum

strum

915.
Arum fuisse antiquissimum omnium Theologorum, & lapsum Pro-
toplastorum probe perspectum habuisse. vid. ejus Basilicæ Che-
mic. præfationem. Imo nec desunt testimonia, quibus evinci pos-
test, Hermetem, S.S. Trinitatem agnovisse, credidisse & coluisse,
de quibus videantur *Svidas, Cedrenus & Pymander Hermetis lib. IV.*

Ex his itaque sole clarius patescit, Gallos à Pythagora haud
dubiè edoctos, & *Fulgentium* cum aliis non immeritò Hermetem,
omnium Artium inventorem declaravisse. Ad Gallos præsertim
quod attinet, cujus gentis judicium deformare quis frustra labo-
raverit, *Julius Cæsar* de Bello Gallico lib. VI. sequentia habet: *Gal-
li Deum maximè Mercurium colunt: hujus sunt plurima simulacra, hunc
omnium inventorem artium ferunt: hunc viarum atque itinerum du-
cem: hunc ad quasvis pecunia mercaturarumq; habere vim maximam ar-
bitrantur.*

(3) Ob hæc singulari à Deo concessa dona & excellentis-
imas dotes ac merita, non frustra *TRISMEGISTUS* seu Ter-Maxi-
mus cognominatus est, teste *Lactantio* lib. 1. Alii specialiora at-
tendentes dicunt, ita cognominatum esse à triplici officio, quod
Excellentissimus *D. Vetti* affirmavit nuper in prælectionibus suis,
alii verò hac de causa ita appellatum autumant, quia Conditoris u-
niversi tres esse maximas facultates, unicam verò divinam natu-
ram, dixerit, inter quos *Cedrenus* nobis nominandus hic venit.
Quamquam nonnulli restringant augustum nomē hoc ad scientiam
tantummodo Physico-Chemicam, & dicant, eundem ideo hoc ti-
tulo insignitum fuisse, quod omnium rerum hoc Macrocosmo
contentarum, atque in *TRIA REGNA*, Minerale nimirum, Vege-
tabile & Animale distributarum, perfectam & exquisitam scien-
tiam habuit. Conf. *Nollii* Phys. Herm. Append. 2. Tr. 1. cap. p. 700.
& *Stillingfleet* Orig. Sacr. p. 63. Illustris Comes *Franciscus Baconus*
de Verumismo de dignitate & Augmentis scientiarum lib. 1. p. 2. Me-
ritò sanè *Tullius* lib. 1. ad Attic. Epist. 3. de hoc: *Quod ad me de Her-
methena scribis, per mihi gratum est ornamentum Academiae proprium
meæ: quod & Hermes, commune omnium &c.* Expositis his ponitur.

THESIS III.

Philosophia igitur Hermetica vera

B 3

6

Est experimentalis (α) antiquorum sapientum non est studium altercandi, a Sophistis ad Academias translatum, (β) sed est omnium virium tam superiorum, quam inferiorum, (γ) alias rotundo spiruus universi creati (δ) nomine indicatarum, jucunda utilis Est salutaris scientia (ε).

Ἐκθεσις.

IN hac definitione κατ' ἀπορὴν ἐκ τῆς ἱστορίας procedimus, removendo quidem Philosophiam abusive sic dictam seu sophisticam, deinde & ponendo loco illius veram Veterum Philosophiam, ista autem non solum ab illius Autoris, *Hermetis* nimirum, nomine, ut supra audivimus, *Hermetica* audit, sed &

(α) *Experimentalis*, quia *Hermetem* sequitur, (quem accurate rerum naturalium cognitione, ex diuturnis observationibus experimentisque hausta, valuisse plurimum, nemo nisi hospes in omni antiquitate negaverit,) & evidentissimis rationibus & ocularibus demonstrationibus omnia, quæ tradit, mortalibus luce meridiana clariùs ob oculos ponit. Nostra enim Philosophia experimenta adhibet, non ut homines in admirationem rapiat, sed ut admiratione liberet, & multas sic dictas occultas qualitates ipsi revelet. Mediâ igitur ea ac regiâ viâ incedit, ne cadat in modo dictam Scyllam, & evitet

(β) Sophisticarum altercationem *Charybdim*, quam celeberrimus *Sturmius* Prelimin. *Physic. Hypothes. seu Electivæ Art. IV. Sect.* ita depingit: *In Metaphysicorum auditoriis non nisi vocabularia, quaedam & abstractionum Entis, Necessarii. Contingentis. Actus, Potentia, Unius, Veri, Boni, similibusq; terminorum Lexica dictabant; In Physicorum cathedris Materia, Forma, Elementorum &c. nomina potius, quam res explicabant, & quasiunculis de vacuo, infinito, privatione &c. inanibus detenti, solidiorem cælestium phenomenorum aliarumq; rerum plurimum scientiam Mathematicis, Partium Animalium, Plantarum ac mineralium accuratiorem per investigationem, Anatomiam*

pu-

puta, Botanicam & Chymiam, Medicis ignavi & pudenda cedentes, qua-
 litatibus suis occultis, facultatibus nutritibus, alteratricibus, austri-
 bus, expultricibus sive plasticis, idq. genus aliis inanibus rerum docen-
 darum vocabulis delectantur. His merito addimus, quæ habet,
 Nollus in Append. 2. Phyl. Herm. Tr. 1. p. 713. Hoc nostro, inquit,
 seculo & ante, in scholis publicis sapientiam veram altercando & disputan-
 do assequi nemo non in animum inducit suum. Et qui à studiosorum &
 literatorum vulgo commendari laudariq. desiderat, animum totum vel
 ad refutationem aliorum scriptorum appellit, vel novas controversias
 movet. Verum ut in sapientia vulgari, qua nihil arcani in se comple-
 ditur, illud studium merito probatur, cum indignis Philosophastris quie-
 te animi, que insolida nature cognitione consistit, frui haud liceat: sic
 sineior philosophia è contrâ quiete animi delectatur &c. Nec minus
 huc pertinere nobis videntur, quæ habet Galenus Paraph. Menod. O-
 rat. Svaf. ad Art. ο δ' ἐπεὶ τῶν χορῶν, πάντες μὲν νόστοι, καὶ πε-
 ρῶν ἐργαται, ἢ θεοὶ, ἢ δὲ θεῶν, ἢ δ' ἀλλήλων μάχων. ἀλλ' οὐ
 μέσσις μὲν ἀντὶς ὁ θεός. quæ Ludovicus Bellifarius, Medicus Muti-
 nensis, ita vertit: Mercurii verò chorus modestos omnes conti-
 net, eosdem artium peritos, non currentes, non exclamantes,
 non inter se dissidentes, sed inter quos medium Deus ipse locum
 teneat.

(γ) Vires easque efficacissimas omnibus superioribus & cœle-
 stibus corporibus, nec non terrestribus & inferioribus inesse, vel so-
 lā experiētiā quotidianā probatur, & ne herba quidem, quam vilis
 habeatur, efficaci sua destituitur virtute.

(δ) Spiritus ejusmodi universus creatus num detur, apud Philo-
 sophos tam veteres quam recentiores magna semper controversia
 fuit. Alii enim *Cartesum* sectantes Mechanicum, omniaque
 corpora, non tam ab interno, quam externo moveri principio ita-
 tuunt; Alii concedunt quidem principium internum movens, per
 illud autem nihil aliud intelligunt, quam independens quoddam,
 neque potentiam divinam ubique præsentem operantem: Alii
 tandem spiritum creatum & dependentem agnoscunt, per quem
 omnia ab intrinseco moventur. De omnibus his & similibus sen-
 tentiis videbis pluribus *Excellent. Hoffmanni* Disp. de Universalī a-
 gente in corporibus. Nos quod attinet, ingenuè fateamur, quod
 postrema sententia multis de causis omnium probabilissima nobis
 vi-

videatur, quam & aliàs semper Eruditissimi & peritissimi rerum naturalium cultores selegerunt. Quos inter nominandus nobis venit subtilissimi ingenii à suis adversariis etiam dictus Anglus *Heinricus Morus*, qui evidentissimè mentem suam hac de re declaravit in Enchiridio Metaphys. quibus adstipulantur *Pamcellus*, *Robertus Fludd*, *Helmontius*, *Marcus Marci à Frontland* / *Excellent. Thomàsus* Tractatu de Essentia Spiritus creati mox publica luci exponendo, *Leichnerus*, qui in animadvertionibus ad Phys. Kippingii lib. X. cap. 3. de Spiritu mundi pro more suo heroicè scribit: *Nos animam quidem mundi propriè dictam & Spiritum, qui ejus forma sit informans, nulli admittimus: interim tamen spiritum aliquem mundi, seu communem quodammodo corporum naturam, sic adstruimus evidenter, ut simul & quod sit, & quid sit pateat.* Imo tota Illustris Facultas Medica in Hierapa nostra hanc sententiam amplectitur. Cujus venerabilis Senior *Generosissimus Dn. ab Hartenfels* qui duplici gaudet bibliotheca, una mobili, quam secum ubique portat, in memoria, altera immobili, quam in aedibus suis inclytis assèrvat, gratiosè nobis rarissimorum quorundam, cum hæc meditaremur, copiam dedit. Quem cæteri hujus illustris ordinis Collegiati, præsertim *Excellentissimus Dn. D. Vessi*, & alij hac in beneficentia, strenuè imitati sunt. Ex veteribus nominandus hic nobis venit *Plato*, *Plotinus*, *Marsilius Ficinus* & *Hermes seu Mercurius Trismegistus noster.*

(E) *Philosophiam Hermeticam seu Experimentalem esse jucundam, utilem & salutarem, vel ex solo nostro programme nuper, publicè affixo constare potest. Esse autem sapientiam & qualem, nunc est dispiciendum. Quod ut paucis complectamur, dicimus esse scientiam practicam, & in hac differre à Philosophia vulgari, quæ est scientia theoretica, & in nuda contemplatione objecti sui acquiescit, cum Philosophia nostra Hermetica è contrario ulterius progrediatur, & mediante arte naturam, non sine admirabili successu, quam plurimis in rebus perficere satagat, & hinc justò meritoque *Experimentalis* audiat, ponitur nunc*

THESIS IV.

Subjectum hujus Philosophiæ homo pius

419.

*pius, humilis, mansuetus, (α) Sobrius, (β) constans,
(γ) patiens, (δ) taciturnus, (ε) locuples (ζ) &
beneficus. (η)*

Ἐκθεσις.

(α) **H**ermes lib. de Compositione: *Qui in hanc artem & scientiam introduci vult, oportet arrogantia vitium à se repellere, & pius esse & probus, ac profunda rationis, hominibus humanum, &c. Deumq; ante omnia timere.*

(β) **N**ollus. Phyl. Herm. Prodr. cap. 1. p. 14. seq. *Porationibus & voracitati non indulgeto, quia cerebrum inde crudis & indigestis vaporibus obruitur, atque longo tempore opus habet ad discutiendum & digerendum eos, ut ita cerebrum, quo tanquam instrumento meditationis utitur, ad suum usum, cum in alienis propulsandis tum occupatum sit, difficulter pertubere possit. Spiritus, quod profundius corporeis impuritatibus immergitur, eò difficilius suas exerit, & obit operationes. Corpus quod impurius est, eò minus aptum est actiones insiti spiritus promoveri.*

(γ) **L**ullius lib. de Animæ transmutatione: *Non fatigeris, nec ab opere cesses, & invenies, quod optas. Conf. Rosar. phil. pag. 206. & Michael Sendivogius Tract. 2.*

(δ) **D.** Thomas Aquinas: *Qui patientiam non habet, ab operatione manum suspendat. Conf. Zenon in Turba Moses ibid. & Bacasar. nec non Lullius. cap. 19. theor. test.*

(ε) **Vid. c. 1. lib. D. Thoma Aquinatis ad Reinaldum. Augurell. 2. Chrysopejæ:**

*Qua scieris: verum secreto in pectore servans
Tecum habitas, & tecum tantum ipsa arcana revolve, &c.*

(ζ) **Quia sumtus nostræ Philosophiæ impendentur, indigens, ex Aristotelis sententia, philosophari non potest.**

(η) **Conf. Lull. cap. 29. Theor. test. hæc nunc excipit**

THESIS V.

Philosophia hæc Experimentalis ac

C

Her-

*Hermetica ad nostra usque tempora stylo mystico,
anigmatico & parabolico propagata est.*

Ex Deo.

DE genere scribendi, quo Philosophi nostri semper fuerunt usi vid. Jamlich. de Myster. Ægyptiorum, Zosimus de arte Chemicâ scribit: Ægyptii columnis insculpsere in locis quibusdam tenebrosos (i. e. in Syringibus) & quidem literis symbolicis spuris (i. e. non vulgaribus) tum sacras has artes, tum Chorographiam Ægypti, ut si quis ingredi auderet, propria industria & labore interpretationem Characterum ejusmodi spuriorum vagam, errantesq; explicationem non inveniret. & Ælianus Var. Hist. lib. VII. cap. XVIII. Ægyptios ajunt, patientissimè ferre tormenta, & citius mori hominè Ægyptium in questionibus tortum exanimatumq; quam veritatem confiteri. Plura qui volet, consulat, quæ de isthoc argumento olim scripsit Orus Apollo, ex recentioribus autem, Pier. Valer., itemque Athanasius Kircherus in suo Oedipo Ægyptiaco. Ut res eò clarior fiat, participem Lectorem Benevolam hîc reddere volumus rarioris cujusdam MSti ab adepto quodam manu propria consignati, quod benevolentia Viri cujusdam magni nominis ad nos pervenit, & suppressis genuinis & veris varias ob causas, fictis hîc ponitur nominibus:

D. MENO SEEDVVIZ.

Conjuro te per Deum virum, Primam Potentiam, Primam Sapientiam, Primum Amorem, testem inter me & te, ut qualiberè & tua sponte promittis sequentia, prestare satagas, ut bonum & Dei amorem virum decet:

Taciturnitas.

1. Ut Secretum secretorum quod tibi præmeditatè nec inconsiderato animo aperui, tanquam secretum custodias, nulli mortalium nec directè nec indirectè aperias, nisi me vivo & libero tribus vicibus per diversa tria tempora bono animo consentiente: post mortem meam conscientiam tuam onero, ut facias quod in tanta re decet.

Usus & Abusus.

2. Ut utaris, sicut fas est, & ut Philosophi voluerunt, non abutaris, ut illi prohibuerunt; Id est utaris ad sustentationem tui & proximi sanctè, Christi anè, humiliter. Non abutaris ad superbiam, luxum, vanam gloriam, nec tuam, nec aliorum in consequentiam siue directè siue

in-

indirectè, ideoq; cave magnetes, superiores, qui non confidentia ratione
& circumstantiis possint extorquere. Imo ex divitiis non participent
nisi pauperes, ex sanitate verò cuncti pro fideli & circumspècta dispensa-
tione.

3. Ut fideliter, probè & sine fuco, & gnto animo mecum agas, & Fidelitas.
absoluta operatione dimidiam rei partem mihi in manus meas tradas, in-
terim verò quomodo operatio succedat de triduo aut octiduo in triduum
aut octiduum diligenter annotes, & ad me fideliter, rectè tamen & phi-
losophicè perscribas, expectesq; sicubi opus erit monitiones.

Deus tibi benedicat, si hæc candidè observaveris & prudenter e-
geris; si non; maledictiones Philosophorum nostrorum, quas malis
doctrina filiis imprecati sunt, imprecor.

THEOPHILUS ANTHON, mppria.

in saltibus Thuringicis
Obernhoffii a. d. X. August. Anno Epochæ
nostræ ∞ 15 CXXIV.

Prescripta illa omnia me liberè, sincerè & Christiana fide observatu-
rum esse, & promitto, & meo genuino sigillo confirmo, Ita me Deus ad-
juvet.

[L.S.]

MENO SEEDVVIZ, mpp.

Videmus igitur ex his, quam secretè Philosophi veri tractent
res suas, non solum quoad stylum, sed & conjurationes, quibus ob-
stringunt discipulos, ne propalent scripta communicata. Hac cau-
tione & uti in omnibus processibus & libris suis, ex diligenti lectio-
ne eorum quivis facile nobiscum deprehendet. Cæterum con-
jurationes taciturnitatem concernentes, silentio prætereundum,
jam non est, omni studio Philosophos nostros iis, quibus peculiari
Numinis æterni providentia Dianam nudam spectare nostram da-
tum est, obicem posuisse, ne cuiquam indigno Eleusinia hæc sacra
aperirent: Sic Rosarium Philosophorū habet: Qui revelat secretum Ar-
tūs, maledicetur & moriatur apoplexia. Nec mitior Lullius in Practica:
Sub anathematis pœna, inquit, prohiberis, ne alicui discooperias, nam
à Deo maledictus est, qui discooperit. Et ideo Philosophi sic celaverunt,
& Deo dante, celabunt futuris temporibus. Idem Lullius in Testa-
men-

mento novissimo: *No thesaurum, inquit, indignis disperse, ne Deus
 judicium à te deposcat.* Tandem & modo dictus Autor in *Theoria:
 Juro tibi, supra animam meam, quod si ca reveles, damnatus es, nam à
 Deo procedis & ei debetur.* Similem in modum fulminat *Aqua-
 rium sapientum: si, dicit, cuiquam indigno aut impio Arcanum revelave-
 ris, aeterna salutis facies jacturam.* Non solum verò Chemici ge-
 nerales has conjurandi formulas habent, sed speciale suum jus ju-
 randum, quo Candidatos suos initiare siveverunt. Magistorum
 Chemiz ethnicorū in Bibliotheca Regis Christianismi ex libro *Isi-
 dis ad Filium Horum Borrichius* tale invenit: *Ὁρκίζω σε εἰς ἕργον,*
*γῆν, Φῶς καὶ σκῆτος, ὀρκίζω σε εἰς πῦρ, καὶ ὕδωρ, Ἐἄερα, καὶ γῆν ὀρκί-
 ζω σε εἰς Ἑρμῆν καὶ Ἀνθρῶν, Ὑλαγμα, καὶ νεκρῶν δερμῶν πρὸ Φυλακῶν,
 ὀρκίζω σε εἰς πρῶτον ἐπένο, Ἐαχαιεργῶ ναυτίλον, ὀρκίζω σε εἰς πᾶς
 πρὸς ἀνάγκας, καὶ μάστιγας, καὶ ξίφος, τῶν με ἐφορκίους παρήγει-
 λαν, μηδενὶ μετὰ δίδωται, εἰ μὴ μόνον τένω, Ἐ Φίλω γῆσιω, ἵνα εἰ αὐτὸς
 σὺ, καὶ σὺ εἶ αὐτός.* Christianorum vero artis Magistorum tale
 nobis exhibet: *Ὁρκίζω σε, καλὲ παῖ, εἰς μακαρίαν καὶ σεβασμίαν
 τριᾶδα τὸ ἅγιον μὴ ἀπορήσειν κοσί.* Succedit

THESIS VI.

*Philosophia Hermetica & Experi-
 mentalis ob affectatam scientiam, verborum ja-
 ctantiam & avaritiam Sophistarum valde
 sedata & convitiis est exposita.*

Ἐκθεσις.

Quod Reipublicæ aliàs benè constitutæ tria sunt hæc mala An-
 nonæ charitas, Pestis & Bellum; hoc Philosophiæ nostræ
 nominata hac in thesi vitia sunt, quæ tam arctè inter se
 sunt copulata, ut unum ab altero separari nequeat, adeo ut si quis
 Sophistam verum depicturus, dicta vitia hæc in scenam modo
 producat, effectum det, quod sibi propositum habuerit. Avari-
 tia enim adacti ad mentiendum, ambitiosè jactant se omnia scire,
 præsertim, ut Rosarii verbis utar, decepti ingenii sui tarditate ad
 ino-

inopiam deducti, alios etiam tentant seducere, & in miseriam compellere. Hinc tot convitia *Philosophia nostra innocentissima* semper perpessa est, & non immerito *Olaus Borrichius* in Tr. de Sapiaentia Hermetis, Ægyptiorum & Chaldæorum Præfationem ad lectorem sequentem in modum orditur: *Ne infelix nostra conditio est, qui evuendis Chemia ministerio Natura arcanis operam addiximus: Domi inquinamur fuligine, exedimur sumptibus, mordacesq; inter mineraliū habitus conficimur; foris etiam ab eruditis (nam vulgi dissonas voces sperantā concoquimus nobilitate) vellicamur, sed ab iis, qui turbidis quandaque animi motibus indulgentes eruditione sua abutuntur, & fecunditatem ingenii jam iræ sua servire cogunt, jam amicitia.* hactenus *Borrichius*.

Verum enimverò inter hæc mala nolumus abjicere hastam, quia semper adhuc iudices æqui adsunt, qui verum a falso probè norunt discernere. Qui enim *proposita* Sophistarum cognita habent, veris hujus Philosophiæ cultoribus convitiis nunquam molesti sunt.

Sunt autem Sophistæ ii. qui vel talia se scire jactant, qualia nunquam prius cognita habuerunt, vel qui sequentibus inter cætera res suas colorare consueverunt. I. Pluribus operationibus, calcinationibus, solutionibus, congelationibus &c. insudant. II. in illo laborant, quod in se tincturam Philosophis notam non habet. III. Variis in vasis suas materias coqvunt. IV. Ingentes sumptus ad Magisterium requirunt. V. Processus habent scriptos, secundum quos operantur, illosque ære venales esse perhibent. VI. Ultro Magnatibus sua officia deferunt, atque iis artem auri conficiendi pollicentur. VII. Assèverant se sæpe fecisse, si tum habuissent necessaria. VIII. Se maxima cum diligentia per multos annos ad fornaces suas adsedisse, & sine intermissione operatos fuisse, imo magnam carbonum molem consumisse prædicant. IX. Ex lumine naturæ rationem sui operis exponere nesciunt: sed sine rationibus suam scientiam veram esse garriunt, adduntque sæpe, se arcanorum fuisse participes redditos à Docto quodam viro, quem fingunt, ut alterius eruditione fraudes & sophismata sua tegant, velentque, de his & similibus aliis pluribus vid. *Nollius* Append. II. *Phyf.* Herm. Tr. I. p. 75. seqq.

THESIS VII.

Attamen ob Antiquitatem, (α) singularem præstantiam, (β) imo varias utilitates (γ) è tenebris eruenda, à Sophistarum nugis purganda, & pristina integritati est restituenda Philosophia nostra.

Ex 1804.

(α) **O**Mnium antiquissimam Philosophiam nostram esse, nemo est qui dubitat; id quod & pluribus evidentissimis argumentis & testimoniis jam pridè demonstravit *vñ èv à γίνης Kortholt* in Tract. singulari de Origine, Progressu & Antiquitate Philosophiæ Ægyptiacæ, Chaldaicæ, Persicæ, Indicæ & Gallicæ. Opera præteritum verò erit unum alterumve propriis hac de re differentem verbis audire. Sic *Tatianus Assyrius* sub initium Orationis suæ ad Græcos scribit: *Non decet vos, O Græci, odio tanto prosequi Barbaros, & ipsorum placitis invidere. Quod enim apud vos studium, nonne à Barbaris traxit originem? & multis interjectis: Illud ago, inquit, ut Philosophiam nostram multo Græcorum studiis antiquiorem ostendam.* Sic *Tatianus*, qui, quod pollicetur, operose præstat, Chaldaeis, Phœnicibus, Ægyptiis, imò ipsi Græcis in testimonium adhibitis, dicto apud Græcos sermone, quem *florētissimum librum* appellat *Hieronimus* lib. de Scriptor. Eccles. c. XXIX. Nec minus *Clemens Alexandr. Vir*, iudice *Casaubono* Exerc. 1. n. 1. *inexhauste doctrina*, lib. 1. Strom. c. 7. scribit: *Philosophia res variè utilis, olim quidem vīguit apud Barbaros, per gentes sparsim resplendens, postremo denique ad Græcos etiam venit.* Plura qui desiderat, videat *Euseb.* lib. X. de Præpar. Evangel. *Theodoretum* lib. 1, de curatione Græcarum affectionum, *Theophilum Antiochenum* in libris ad *Autolyicum*, in quorum ultimo de argumento hoc utramque facit paginam, nec non *Josephum* in libris contra *Apionem Alexandrinum*.

(β) Singularis præstantiæ ejusdem & prærogatarum momenta, quæ præ Philosophia Græcorum aliorumque habet, vide sis apud *Franciscum Patritium* Discuss. Peripat. Tom. 2, lib. 2, & 3. & Tom.

Tom. 3. lib. 1. illustrem *Franciscum Baconem de Verulamio* in libro de Sapiaentia Veterum, de Augm. scient. lib. 1. p. 24. seqq. l. 5. p. 127. *Tatianum Assyrium* in Orat. ad Græcos & alios, imo sanctos Ecclesiæ primitivæ patres *Eusebium Pamphilum* Præpar. Evang. lib. X. c. 1. 3. 4. *Clementem Alexandr.* Strom. lib. 1. 3. 5. & 6. *Dionem* in Troicis &c.

Dignitas sane & præstantia *Philosophiæ nostræ Experimentalis & verè Hermetica*, quæ *Ægyptiorum Philosophum Ter maximum* Autorem veneratur, vel exinde judicari potest, quod ipse sacer, codex, *Salomonem Regem* à Sapiaentia commendaturus, illum cum *Ægyptiis* contendit, doctrinæ nimirum laude clarissimis. 1. Reg. IV. 30. quodque *Mosè* illum Dei virum, hoc nomine prædicat, quod à Pharaonis filia adoptatus & educatus, ejusdem jussu in omni *Ægyptiorum* sapientia institutus fuerit, Act. VII. 22. Non solus autem *Mosè* ab *Ægyptiis* eruditus fuit, sed ipsi etiam Græcorum celebratissimi *Philosophiæ* suæ maximam partem ab illis gentibus hauserunt. Sic *Thales Milestus*, Jonicæ sectæ autor, idemque ex septem illis Græciæ sapientibus unus, *Ægyptiorum* discipulus fuit, ut testatur *Diogenes Laertius* lib. 1. *Clem. Alexandr.* lib. 1. Strom. cap. 6. *Theodoretus* lib. 1. de Curat. Græc. Affect. Eiusdem svasu *Pythagoras* etiam, qui Italicam condidit sectam, in *Ægyptum*, ad Sacerdotes *Memphiticos* & *Diospoliticos* se contulit, ut autor est in ipsius vita *Jamblichius*, quo cum confer. *Diodor. sicul.* lib. 1. *Bibl. Hist.* p. 2. *Isocratem* in *Busiride*, *Plutarchum* libro de *Iside* & *Osiride*, *Apulejum* in *Floridis*, *Plin.* lib. 34. c. 17. lib. 25. c. 2. lib. 30. cap. 1. *Justinum Martyrem* priori ad Græcos parænesi. *Hieronym.* Epist. c. 3. ad *Paulin* & alios. Hæc pro demonstranda dignitate & præstantia *Philosophiæ* nostræ pro tempore sufficiant, quæ primævum *Ægyptiorum* Doctorem *Hermetem* sequitur,

(γ) Vide ad Thef. III, lit. (ε)

THESIS VIII.

Quod ut fiat, sequentia veræ & falsæ Philosophiæ sibi invicem opposita sex præcepta studiosa juventuti semper sunt ob oculos ponenda.

Ex D. E.

PHILOSOPHIAE PRÆCEPTUM.

*Vera & Experimentalis.**Falsa & Verbalis.*

Purga Cor,	I.	Reple Cerebrum.
Ora,	II.	Labora,
Sapientiam veram e-
rue experiundo,	III.	Sapientiā thesaurum col-
lige ex Sophistarum nu-
gis.
Naturam cuiuscunque
rei ex natura ipsa judi-
ca,	IV.	Naturas rerum occulta-
rum ex infinitis librorum
lacunis disce.
Admirare in Creaturis
Sapientiam Creatoris,	V.	Creatore suo loco reli-
cto ad Creaturas atten-
de.
Conversare amice cum
Viris verè probis, ob-
scuris etiam aut con-
temptis,	VI.	Nullum cura, nisi qui
cothurno pericleo ince-
dit, & sesquipedalia ver-
ba, licet minus probus
sit, crepat, in ejusdemque
memorandis & descri-
bendis assertis suda.

FINIS.

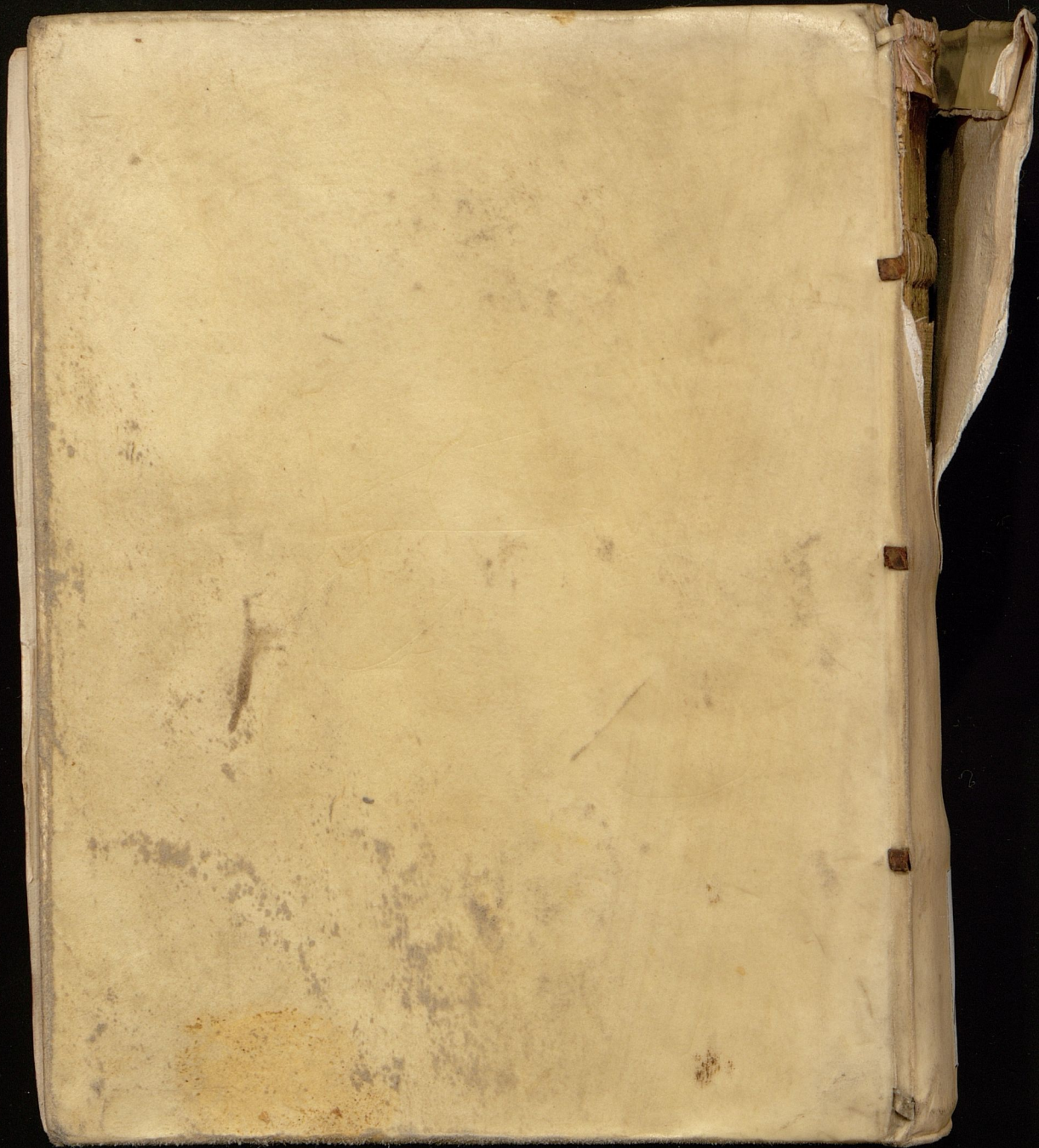
153566

ULB Halle 3
005 308 526

W17

27 795

DISSERTATIO ACADEMICA
DE
PHILOSOPHIA
HERMETICA VERA ET
EXPERIMENTALI,

Peregrinationum Subterranearum Ilda
ad Tumulum Magni Hermetis consignata,

Posteaq;
IN ALMA ELECTORALI AD HIERAM
DIVINA FAVENTE GRATIA

&
Annunte Amplissimo Philosophorum Ordine
SUB PRÆSIDIO

M. JOHANNIS KIESLINGII,
Philosophiæ Hermeticæ & Experimentalis Prof. Publ. &
Assessoris Facult. Philosophicæ Extraord. &c.

Publicæ Eruditorum Disquisitioni exposita

A
JOHANNÉ NICOLAO MARTIO, Erf.
Medicinæ Studiofo,

DIE XXVII, SEPTEMBRIS STYL. VET. ANNO M DC XCIX.
In
AUDITORIO PHILOSOPHICO COLLEGII MAJORIS
horis confvetis:

Erfarti, Literis Davidis Sumphii.

